

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีกระบวนการวิจัยและสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปรส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ลักษณะกิจกรรมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า และผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า จำนวน 760 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย มีจำนวน 260 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากตารางกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and. Morgan, อ้างถึงใน นิสาร์ตัน ศิลปเดช, 2542, หน้า 111) จากนั้นผู้วิจัยสุ่มแบบหลายขั้นตอนให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารแต่ละกลุ่มให้สัดส่วนกับจำนวนประชากรผู้บริหารที่มีอยู่จริงในแต่ละกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ที่มีตำแหน่งตั้งแต่ระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป จำนวน 97 คน ผู้บริหารของบริษัทในเครือ ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า จำนวน 103 คน และผู้บริหารที่เป็นเจ้าของบริษัท / ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้าทั่วประเทศ จำนวน 60 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ซึ่งมีค่าดัชนี IOC.เท่ากับ +1 และค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .9746 เนื้อหาแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และสังกัดหน่วยงานของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นคำถามแบบมีคำตอบให้เลือก (check list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดการมีส่วนร่วมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งครอบคลุมการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการร่วมวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการร่วมประเมินผลโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และ 5) ด้านการร่วมรับผลสำเร็จของโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะกิจกรรม CSR ที่องค์กรธุรกิจควรดำเนินการ และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในโครงการ CSR ของผู้บริหาร หรือพนักงานขององค์กรธุรกิจ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นให้มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open-ended form) จำนวน 2 ข้อ เพื่อให้ผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ เขียนแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา เพื่อไปขออนุญาตจากผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองในบางส่วน และอีกบางส่วนเก็บด้วยการส่งแบบสอบถาม

ทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองติดแสตมป์ไปให้ เพื่อความสะดวกในการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ช่วยวิจัยเก็บข้อมูลให้อีกส่วนหนึ่ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังจากนั้นแปลค่าเฉลี่ยเป็นระดับการมีส่วนร่วม โดยนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยใช้การ ทดสอบ ค่า ที (t-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง สองกลุ่ม ซึ่งจำแนกโดยตัวแปร เพศ และสำหรับการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่มขึ้นไป ซึ่งจำแนกโดยตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และสังกัดหน่วยงานของผู้บริหาร โดยใช้ค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่าง ก็ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ LSD (Fisher's Least Significant Difference)

4.4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นคำถามชนิดปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis) ของคำตอบ จากนั้นจึงจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามประเด็นสำคัญ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วแจกแจงความถี่และนำเสนอแบบพรรณนาความ (description) ตามลำดับ จากความถี่มากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยแจกออกไปทั้งหมด 260 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืนมาทั้ง 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายร้อยละ 68.1 และเพศหญิงร้อยละ 31.9 เมื่อพิจารณาคูณลักษณะด้านอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีมากที่สุดคือ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 26 – 35 ปี และ 46 – 55 ปี ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 30.7 และ 22.7 ตามลำดับ สำหรับระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56.1 รองลงมาได้แก่ ระดับ ปริญญาโท ร้อยละ 17.1 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และระดับอนุปริญญา/ปวส./ปวท. มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.5 เมื่อพิจารณาสถานภาพการสมรส พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 63.1 รองลงมาได้แก่ สถานภาพโสด ร้อยละ 29.2 สำหรับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า เป็นผู้บริหารที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 1-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาได้แก่ 6 -10 ปี ร้อยละ 28.8 ส่วนหน่วยงานที่ผู้บริหารสังกัด พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานใหญ่ของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ร้อยละ 37.3 และผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่าย ร้อยละ 23.1

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ใน 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$ S.D.=.665) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยด้านการร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = .459) รองลงไปคือ ด้านการรับผลสำเร็จของโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.15$ S.D. = .681) สำหรับด้านการร่วมประเมินผลโครงการ และด้านการร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมใกล้เคียงกัน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$ S.D. =.92 และ $\bar{X} = 3.65$ S.D. =.935 ตามลำดับ) ส่วนด้านการร่วมวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.57$ S.D. = .959) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านนี้ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ในแต่ละด้าน ได้ข้อสรุปดังนี้

2.1 ด้านการร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$ S.D.=.459) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ผู้บริหาร มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่ 3 ท่านระลึกละเอินว่า องค์กรธุรกิจจะต้องให้ความใส่ใจสังคมรอบๆตัว และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับรู้สูงสุด ($\bar{X} = 4.60$ S.D. = .528) ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมรับรู้ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือข้อที่ 2 ท่านเห็นความสำคัญว่า การดำเนินธุรกิจต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงมุ่งมั่นว่า ท่านจะทำธุรกิจในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม และ ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดว่า สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้การดำเนินธุรกิจของท่านประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ($\bar{X} = 4.54$ S.D. = .572 , $\bar{X} = 4.51$ S.D. = .630 ตามลำดับ) ซึ่งทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับรู้สูงสุดในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน สำหรับข้อที่ 1 ท่านรับรู้ที่สังคมไทยที่องค์กรธุรกิจของท่านตั้งอยู่ ยังมีปัญหา และต้องการความช่วยเหลือ หรือความร่วมมือจากท่าน และคนอื่น ๆ ในด้านการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา ทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับรู้ต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.99$ S.D. = .766) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับรู้ในข้อนี้ก็ยังคงอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการร่วมวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$ SD =.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ผู้บริหาร มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยพบว่า ข้อที่ 6 ซึ่งกล่าวว่า ท่านมีส่วนร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานด้าน CSR ในหน่วยงานของท่าน มีค่าเฉลี่ยการร่วมวางแผนสูงสุด ($\bar{X} = 3.75$ S.D. = .85) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยการร่วมวางแผนอยู่ในระดับมาก รองลงไปได้แก่ ข้อที่ 8 ท่านร่วมกำหนดตัวบุคคลากรที่รับผิดชอบงานแต่ละส่วนของโครงการ CSR ในหน่วยงานของท่าน ข้อที่ 7 ท่านร่วมกำหนดโครงการ /กิจกรรมเกี่ยวกับ CSR ในหน่วยงานของท่าน รวมถึงกำหนดช่วงเวลาที่จะจัดกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ และ ข้อที่ 10 ท่านร่วมวางแผนด้านการประเมินผลสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของโครงการ CSR ในหน่วยงานของท่านลงไปได้แก่ การร่วมวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยการร่วมวางแผน

ในระดับมากใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.63$ S.D. = 1.04 , $\bar{X} = 3.59$ S.D. = 1.03 และ $\bar{X} = 3.56$ S.D. = 1.08 ตามลำดับ) ส่วนการมีส่วนร่วมวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในข้อที่ 9 ท่านร่วมวางแผนด้านงบประมาณและการจัดหาทรัพยากรอื่นๆ ที่จะใช้ในโครงการ CSR ในหน่วยงานของท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมวางแผนต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.38$ S.D. = 1.11) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมวางแผนในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$ S.D.=.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ผู้บริหาร มีส่วนร่วมปฏิบัติการในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยพบว่า ข้อที่ 15 ท่านเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ CSR และสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานของท่าน เข้าร่วมโครงการในเรื่องนี้เพิ่มเติมที่มีค่าเฉลี่ยการร่วมปฏิบัติการสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.75$ S.D. = .98) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 12 ท่านร่วมปฏิบัติงานในโครงการ CSR ในด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้นว่า การปรับปรุงห้องสมุดของโรงเรียน การสร้างสนามกีฬา การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การฝึกอบรมอาชีพแก่ประชาชน การปรับปรุงพัฒนาวิถึความอาราม การบริจาควัสดุอุปกรณ์ ข้อที่ 13 ท่านร่วมดำเนินโครงการ CSR ในด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะมูลฝอยในแม่น้ำ คูคลอง หรือบนพื้นดิน การจัดระบบบำบัดน้ำเสียอย่างถูกวิธี การปลูกป่าทดแทนต้นไม้ที่ถูกตัดโค่น การปลูกป่าชายเลนป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง การขุดลอกคูคลองเพื่อป้องกันน้ำท่วม ฯลฯ ซึ่งทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมปฏิบัติการใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.68$ S.D.= 1.08 และ $\bar{X} = 3.67$ S.D.= 1.05 ตามลำดับ) ส่วนเหลืออีก 3 ด้านแวดล้อมใน ข้อที่ 14 ซึ่งกล่าวว่า ท่านร่วมดำเนินโครงการ CSR ในด้านการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อม เช่น การจัดทำสวนหย่อมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานของท่าน การใช้สารจุลินทรีย์ ช่วยปรับสภาพน้ำ การจัดสร้างสวนป่าในวัดหรือชุมชน การใช้พาหนะที่ประหยัดน้ำมันและไม่ปล่อยควันพิษ การจัดทำป้ายคำเตือนที่เป็นประโยชน์ในที่ต่างๆ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมปฏิบัติการน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.55$ S.D. = 1.06) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมปฏิบัติการในข้อนี้ก็ยังคงอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการร่วมประเมินผลโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมประเมินผลโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$ S.D.=.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหาร มีส่วนร่วมประเมินผลโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยพบว่า ในข้อที่ 9

ท่านประเมินผลสำเร็จของโครงการ CSR จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะอาด ความเป็นระเบียบ และความร่มรื่นเขียวชอุ่มของต้นไม้ ทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงานของท่าน มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประเมินผลสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.82$ S.D.= 1.03) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในข้อที่ 17 ท่านประเมินผลสำเร็จของโครงการ CSR จากความรู้ ความเข้าใจและการเข้าร่วมโครงการด้วยความเต็มใจของพนักงาน และ ข้อที่ 18 ท่านประเมินผลสำเร็จของโครงการ CSR จากความเจริญก้าวหน้าของสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่หน่วยงานของท่านไปร่วมพัฒนา ($\bar{X} = 3.72$ S.D.= 1.01, $\bar{X} = 3.69$ S.D.= 1.02) ส่วนข้อที่ 20 มีท่านประเมินผลสำเร็จของโครงการ CSR ในหน่วยงานของท่านจากความพึงพอใจต่อโครงการของประชาชนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประเมินผลต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.57$ S.D.= 1.02) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมประเมินผลในข้อนี้ก็ยังคงอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการร่วมรับผลสำเร็จของโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม การมีส่วนร่วมรับผลสำเร็จของโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$ S.D.=.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหาร มีส่วนร่วมรับผลสำเร็จของโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยพบว่า ข้อที่ 25 ท่านรู้สึกสุขใจ ที่ได้ช่วยเหลือให้สังคมไทยดีขึ้นและประชาชนมีความสุขมากขึ้นจากโครงการ CSR ที่หน่วยงานของท่านได้จัดทำ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับผลสำเร็จสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.36$ S.D.= .81) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 24 ท่านมีความภาคภูมิใจที่ได้ตอบแทนสังคมไทยที่เปิดโอกาสให้ท่านทำธุรกิจจนประสบความสำเร็จ และข้อที่ 23 ท่านมีความยินดีที่โครงการ CSR ที่หน่วยงานของท่านจัดทำ ช่วยให้สังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ซึ่งทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับผลสำเร็จใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = .72 และ $\bar{X} = 4.22$ S.D. = .83 ตามลำดับ) ส่วนในข้อที่ 22 ท่านได้รับความชื่นชมจากองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน จากการที่หน่วยงานของท่านจัดให้มีโครงการ CSR มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับผลสำเร็จน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.92$ S.D. =.88) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับผลสำเร็จในข้อนี้ก็ยังคงอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ

1. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร เพศ พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร อายุ พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร สถานภาพการสมรส พบว่า ผู้บริหารที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร สังกัดหน่วยงานของผู้บริหาร ผู้พบว่า ผู้บริหารที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารในด้านที่ 1 คือ การร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านที่ 3 การร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนที่เหลืออีก 3 ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ดังนั้น เพื่อให้ทราบความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ สำหรับด้านที่ 1 และด้านที่ 3 โดยวิธีการของ LSD (Fisher's Least Significant Difference ซึ่งพบว่า

6.1 ด้านที่ 1 การร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานที่สังกัด พบว่า ผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ โตโยต้า มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม น้อยกว่าผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

6.2 ด้านที่ 3 การร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานที่สังกัด พบว่า ผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ โตโยต้า มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงกว่าผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย (จำกัด) มีดังต่อไปนี้

1. ลักษณะกิจกรรม CSR ที่องค์กรธุรกิจควรดำเนินการ มีดังนี้
 - 1.1 การปลูกป่า เพื่อช่วยในการรักษาสิ่งแวดล้อม (13 ราย)
 - 1.2 การพัฒนาร่วมกับชุมชน เช่น ทำความสะอาดชุมชน/บำรุงถนนที่ชำรุด (7 ราย)
 - 1.3 การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส /บริจาคช่วยเหลือคนยากไร้/มอบทุนการศึกษา (5 ราย)
 - 1.4 การประหยัดพลังงานโดยการลดกระดาษ (5 ราย)
 - 1.5 การบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยจากโรงงาน (1 ราย)
 - 1.6 การสร้างตู้น้ำดื่ม (1 ราย)
 - 1.7 การช่วยปรับปรุงโรงเรียนในชุมชน (1 ราย)
2. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในโครงการ CSR ของผู้บริหาร หรือพนักงานขององค์กรธุรกิจ ควรดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 การจัดค่ายอาสาป้องกันยาเสพติด (4 ราย)
 - 2.2 การทำผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด และจำกัดจำนวนของการผลิต (2 ราย)
 - 2.3 การเล่นกีฬาร่วมกับชุมชน (1 ราย)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ในภาพรวม พบว่า ของผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี เลิศสกุลเจริญ (2547, หน้า 70) ที่ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนา ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารองค์กรธุรกิจมีความเห็นด้วยกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย จริยธรรม และการใช้ดุลยพินิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน และมีความเห็นด้วย ต่อการจัดกิจกรรมหรือบริการที่สะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้ง ด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม สิทธิผู้บริโภค และวัฒนธรรม ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารให้ความสำคัญต่อด้าน สิทธิผู้บริโภคมากที่สุด สำหรับแนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ พบว่า ผู้บริหารองค์กรธุรกิจควรมีการกำหนดนโยบายขององค์กรให้ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบต่อ สังคมด้านต่าง ๆ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า และสอดคล้องกับ วัฒนธรรมของชุมชนอย่างแท้จริง โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ ขององค์กรธุรกิจ เพื่อให้การจัดกิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่ายเป็นรูปธรรมและสร้างความเชื่อถือ ให้กับลูกค้าและชุมชนภายนอก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารในองค์กรธุรกิจได้เห็นตัวอย่าง หรือมีประสบการณ์ว่า การประกอบธุรกิจโดยหวังผลกำไรเพียงอย่างเดียว ในขณะที่ประชาชนใน สังคมประสบกับปัญหาความลำบากยากไร้ ขาดคุณภาพชีวิต จะเกิดความวุ่นวาย ความไม่สงบและ เกิดการต่อต้านชนชั้นสูงที่มีฐานะดี ทำให้ธุรกิจไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ จึงมีความตื่นตัว ในกระแสของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต้องการที่จะมีส่วนร่วมใน โครงการมากขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อตนเอง พนักงานของโรงงานอุตสาหกรรม หรือบริษัท รวมถึง ชุมชนท้องถิ่นที่องค์กรธุรกิจของตนตั้งอยู่

1.2 ด้านการร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารของบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ในการวิจัยเรื่องนี้ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา วิริยะพิพัฒน์ (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ก้าวทันกระแส CSR : ความพร้อมสู่มาตรฐาน ISO 26000” ซึ่ง สรุปได้ว่า ในปัจจุบันกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจหรือ CSR กำลังได้รับความสนใจจากองค์กรธุรกิจในประเทศไทยอย่างแพร่หลาย สนวกกับมาตรฐาน ISO 26000 ว่าด้วย

ความรับผิดชอบต่อสังคมที่กำลังจะประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปี 2553 เป็นปัจจัยเร่งรัดให้องค์กรต้องปรับตัวและปรับทิศทาง การดำเนินธุรกิจที่มีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม แต่ปัญหาสำคัญคือ องค์กรบางแห่งไม่เข้าใจบริบทของคำว่า CSR อย่างถ่องแท้ ดังนั้น เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรองรับมาตรฐาน ISO 26000 ผู้นำองค์กรจึงต้องสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยปรับเปลี่ยนแนวคิดจาก “การให้” เพื่อสร้างภาพลักษณ์ มาสู่การสร้าง “คุณค่า” ให้แก่สังคมและองค์กร และนำ CSR แบบพอเพียงมาใช้เมื่อองค์กรต้องเผชิญวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งขับเคลื่อน CSR อย่างมีกลยุทธ์ และกระตุ้นพนักงานทุกระดับให้เข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดผลการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จนท้ายที่สุดนำไปสู่การปลูกฝังจิตอาสาที่จะสร้างคุณค่าให้แก่สังคมและองค์กรอย่างยั่งยืน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ในปัจจุบันล้วนต้องการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรธุรกิจของตนซึ่งวิธีการหนึ่งก็คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม จึงพยายามหาความรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญ หรือเอาใจใส่ในส่วนที่ตนเองจะสามารถรับผิดชอบได้และหากมีปัญหาเกิดขึ้นก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรและผลิตภัณฑ์ของบริษัท ดังนั้นการใส่ใจรับรู้ปัญหาของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสนใจรับรู้อยู่เสมอ

1.3 ด้านการร่วมวางแผนโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหาร มีหน้าที่โดยตรงในการวางแผนโครงการใด ๆ ที่ดำเนินการโดยองค์กรของตน ดังนั้น ผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) และบริษัทในเครือ จึงมีส่วนร่วมวางแผนโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันองค์กรธุรกิจ ต่างให้ความสำคัญและจะต้องมีการวางแผนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด เพราะจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจแก่ทุกคนทุกฝ่าย ดังนั้นผู้บริหารทุกคน จึงต้องวางแผนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นความพึงพอใจของทุกคน

1.4 ด้านการร่วมดำเนินโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บนนรา ชวนอาจ (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW)” ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) จากมากไปน้อย 4 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปัจจัยด้านการส่งออกไป

ต่างประเทศ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านลักษณะของการลงทุนเป็นบริษัทของคนไทย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี เลิศสกุลเจริญ (2547, หน้า 70) ที่ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารองค์กรธุรกิจมีความเห็นด้วยกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย จริยธรรม และการใช้ดุลยพินิจ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลิขิต ลิ้มกาญจน์ (2551, หน้า 65) ที่ศึกษาเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคม CSR ของบริษัทในเครือสหพัฒน์ปิบูล อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า พนักงานของบริษัทในเครือสหพัฒน์ปิบูลมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการตัดสินใจเข้าร่วมดำเนินการ โครงการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร ย่อมหมายถึง ผู้บริหารได้คิดไตร่ตรองหรือใคร่ครวญอย่างรอบคอบแล้วว่า จะเกิดผลดีต่อองค์กรของตนอย่างแน่นอน จึงได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับมาก

1.5 ด้านการร่วมประเมินผลโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารทุกระดับล้วนมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ รวมถึงการดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรของตน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่เกิดขึ้นมาเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาความดีความชอบของผู้ปฏิบัติงาน และนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

1.6 ด้านการร่วมรับผลสำเร็จโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้บริหารบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลนัดดา สุวรรณศรี (2551, หน้า 35) ที่ศึกษาเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ฮอนด้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความซื่อสัตย์ซึ่งถึงคุณค่าตราสินค้า คือการทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อสินค้าของบริษัท ดังนั้นในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจึงต้องดำเนินการทำให้ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและองค์กร ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารย่อมต้องการใช้ภาพลักษณ์ของตนเองและขององค์กรของตน

ให้เป็นประโยชน์ต่อการยอมรับของคนทั่วไป ซึ่งจะมีผลต่อความชอบหรือการยอมรับผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าของตน รวมทั้งต่อรายได้และผลกำไรที่จะเกิดจากการดำเนินธุรกิจของตนด้วย

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของ ผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และสังกัดหน่วยงานของผู้บริหาร สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหน่วยงานราชการ หรือ ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ แม้จะมีเพศต่างกัน ก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เช่นเดียวกัน

2.2 อายุ พบว่า ผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหน่วยงานราชการ หรือผู้บริหารทางธุรกิจ แม้จะมีอายุ ต่างกัน ก็ไม่มีข้อจำกัดที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ขององค์กร จึงสามารถที่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้มากเช่นเดียวกัน

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กร แม้มีระดับการศึกษาต่างกัน ก็จะได้รับการประเมินแล้วว่าเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถสูง จึงมีความคิดเห็นหรือจิตสำนึกในการรับรู้ ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ไม่แตกต่างกัน

2.4 สถานภาพสมรส พบว่า ผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยปกติแล้ว สถานภาพการสมรส มักไม่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร ดังนั้นแม้จะมีสถานภาพสมรสต่างกัน แต่การ

มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่เกิดขึ้นได้และไม่แตกต่างกัน

2.5 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกระแส CSR หรือความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจ ได้รับการโหมกระพือ เข้าสู่ประเทศต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Peace) ประกอบกับปัญหาภาวะโลกร้อน (Global Warning) ทำให้ผู้บริหารองค์กรธุรกิจทั้งรุ่นใหม่และรุ่นเก่า ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน

2.6 สังกัดหน่วยงานของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารของโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ ที่มีสังกัดหน่วยงานต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านการร่วมดำเนิน โครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยด้านการร่วมรับรู้ปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาสูงกว่าผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และเป็นผู้บริหารของบริษัทที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานใหญ่ของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้บริหารบริษัท/ห้างร้าน ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า ได้พบเห็นปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมหลายลักษณะ ที่มีอยู่จริงในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศอย่างกว้างขวางและชัดเจนกว่าผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจได้พบเห็นปัญหาเพียงบางด้านเท่านั้น ส่วนด้านการร่วมดำเนิน โครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานใหญ่ของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมดำเนินการสูงกว่า ผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้าน ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานใหญ่ เป็นผู้กำหนดนโยบายและโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยตรง และผู้บริหารของบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า ก็ต้องรับนโยบายมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับ มาตรฐาน ISO 26000 จึงมีส่วนร่วมใน

การดำเนินงานสูงกว่าผู้บริหารของบริษัท/ห้างร้านที่เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้า ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการผลิตตามมาตรฐาน ISO เพียงแต่เน้นด้านการจำหน่ายให้ได้ปริมาณมากเท่านั้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมของผู้บริหารเหล่านี้ต่ำกว่า ผู้บริหารที่สังกัดสำนักงานใหญ่ของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือที่ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์โตโยต้า ซึ่งเป็นผู้ที่กำหนดนโยบายต่างๆ โดยเฉพาะสิ่งที่จะสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือคุณภาพของบริษัทชั้นนำ ที่ผู้บริหารนั้นสังกัดอยู่ ซึ่งจะทำให้สินค้าของบริษัทนั้น เป็นที่นิยม และเป็นผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพเกิดผลดีต่อองค์กร และเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ

1. ในขณะที่กระแสความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเข้มข้นมากขึ้นรวมทั้งได้มีการประกาศใช้มาตรฐานสากล ISO 260000 แล้ว ผู้บริหารทุกระดับควรให้ความสำคัญและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้แก่พนักงานของบริษัททุกระดับอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกคนนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันอย่างจริงจัง
2. ควรนำผลการปฏิบัติงานของพนักงานระดับต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำมาปฏิบัติตามข้อกำหนดขององค์กรอย่างได้ผล มาเป็นส่วนหนึ่งของกการพิจารณาความดีความชอบประจำปีด้วย
3. ในฐานะที่บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทชั้นนำที่ให้ความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงควรช่วยขยายความรู้ความเข้าใจและดำเนินกิจกรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้องค์กรธุรกิจอื่นๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทที่อยู่ในเครือของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย การมีส่วนร่วมในโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจประเภทอื่นๆ

2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กรธุรกิจประเภทต่างๆ
3. ควรทำการวิจัยและพัฒนาการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของพนักงานขององค์กรธุรกิจต่างๆ
4. ควรทำการวิจัยการยอมรับ หรือความร่วมมือของประชาชนต่อโครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจต่างๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี